

ԽԱՂԻՊԵԱՆ

ԱՂԳԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒԿՄՆԱՐԱՆ

ԻԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1860 ՏԱՐԻՈՅԸ.

Գեր. Խորէն Վարդապետը, որ Ապրիլ ամսէն իվեր Խալիպեան Ռւսումնարանին մէջ հայկաբանութեան եւ կրօնագիտութեան դասատութիւնը յանձն առեր է, ամառնային հանգստեան օրերը Պօլիս զեաց խտեսութիւն ծնողին, եւ սեպտեմբերի 25-ին դարձաւ նորէն Թէոդոսիա, հետո բերելով վեց պատանի յաշակերտութիւն ռւսումնարանին. այսինքն

Մկրտիչ Նորիկեան.

Պետրոս Ալեանագիևան.

Յովակիմ Յովակիմեան.

Միքայէլ Սիմանեան.

Տիգրան Խաչոյան.

Սահակ Մէզպորեան:

Այս բարեարոյ պատանեաց երկու երեք ամսուան մէջ ըրած յառաջադիմութեեէն կարելի է գուշակել թէ Խալիպեան Ռւսումնարանը ոչ ասկաւ օգուտ պիտի կարենայ ընել նաեւ Տաճկաստանի մերազնեայց՝ իբրև այնպիսի դպրոց մը յորում զաս տրուած նիւթերը եւ դասատութեան ոճը ընտրուած ու յարմարցուցած են մեր ընդհանուր ազգին այժմու պիտոյից ու կարօտութիւններուն:

Մինչեւ ցայմի մեր ազգին մէջ մէկ վարժարան մը կամ դպրոց մը չէր եղած ասոր նման, յորում մի եւ նոյն ժամանակի մէջ զրտելին աշխարհին զրեթէ ամսէն հայաբնակ կողմերէն բազմաթիւ աշակերտներ: Հսել է թէ Խալիպեան ազգային Ռւսումնարանին պաշտօնը մեծ պաշտօն է, եւ ինքը ամենայն ազգասիրաց մուղրութեանը եւ քաջալերութեանը արժանի: Իբրև նոր տեսակ կենդրոն մը միութեան ազգային բարեկիրթ զաղափարաց, եւ կարելի է ժամանակաւ մեծամեծ բարոյական եւ նիւթական օգուտներու սպասել անկից, յօդու ազգին եւ մասնաւրաց:

Անա ղեկանեմբերի 4-ին ալ եկան հասան Հայաստանի հեռաւրոյ քաղաքներէն տասուերկու նոր աշակերտք իձեռն ազգասէր Պ. Պետրոսի Հեքիմեան, որոց անուանքը ասոնք են.

Աղամազեան Յովհաննէս, Ագուլցի.

Աղամազեան Բաղրատար, Ագուլցի.

Աղամազեան Մատութիա, Գանձակցի.

Խաչատրեան Յակոբ, Նուխեցի.

Համազարեան Մարգիս, Ագուլցի.

Մուշեղեան Կարապետ, Երեանեցի.

Շահնապատեան Մարգար, Ագուլցի.

Մեմերեան Յովհաննէս, Ագուլցի.

Մարմնդարեան Կոստանդին, Տփիմսեցի.

Մարմնդարեան Մարմնդար, Տփիմսեցի:

Քալանդարեան Բաղրատար, Ագուլցի.

Քալանդարեան Մարգիս, Ագուլցի.

Եթէ ուրիշ ամենայն բարի եւ ազգօգուտ գործոց պէս՝ այս Ռւսումնարանին ալ լած տգիտական մեղադրութիւններուն ու նախանձուաց գրաբարտութիւններուն նայիմք, ու միանգամայն քիչ ժամանակի մէջ ըրած բարեկարգ յառաջադիմութեանը, հարկ կիմնի խոստովանիլ որ Աստուծոյ մասնաւր խնամքը եւ օրինութիւնը կայ վրան, եւ ազգասիրական հոգւով աղօթել որ մինչեւ վերջը իւր բարի նպատակէն ու ընթացքէն չխտարի:

Ինչպէս որ Ռւսումնարանին Յայտարարութեանը մէջ ըսուած է, ուսման ընթացքը վեց դասարանի բաժնուած լինելով, ամէն տարի մէծ հարցաքննութեեէն ետեւ՝ արժանաւորները ստորին դասարաններէն վերինները կրփիսաղրուին: Այս կերպով անա մինչեւ ցայմի չորս դասարանը կազմուեցաւ՝ բաց ինախտիրթարանէն, եւ երկու տարիէն ամբողջ վեց դասարաններն ալ պիտի ձեւանան:

Այս տարուան տարեկան հարցաքննութեեէն ետեւ ձեւացեալ աշակերտաց դասակարգութեանը պատկերը գնեմք այս տեղ իւրաքանչիւր դասը այբուբենական կարգաւ:

ԱԱԽԱՐԱՐ ԱՐԱՆ.

1. Ալբանական Լուկա, Նոր Նախիչևանեցի.

2. Ալբանական Մինաս, Նոր Նախիչևանեցի.

3. Ալբանական Աղեքառնդը, Թէոդոսիացի.

4. Աղամազեան Յովհաննէս, Ագուլցի.

5. Աղամազեան Բաղրատար, Ագուլցի.

6. Աղամազեան Մատութիա, Գանձակցի.

7. Տելինազարեան Դազարոս, Վաղարշապատեցի.
8. Գալիգագճեան Սուքիս, Նոր Նախիջևանեցի.
9. Գանձապետեան Վահան, Նոր Նախիջևանեցի.
10. Թըլքեան Աւետիք, Սիմֆերովոլեցի.
11. Թոփալեան Գէորգ, Սեւաստովովոլեցի.
12. Էկմանով Գէորգ, Նոր Նախիջևանեցի.
13. Լազարին Գէորգ, Ալեքսացի.
14. Խայտինան Յովիաննէս, Մելիթովովոլեցի.
15. Խոջայան Գարբիէլ, Նոր Նախիջևանեցի.
16. Կիմիշիշեան Հայրարծում, Կոստանդնուպոլսեցի.
17. Մերկեանեան Սիմէն, Կարչեցի.
18. Մինասեան Լուսէէն, Թէոդոսիացի.
19. Մինասեան Սարգիս, Նոր Նախիջևանեցի.
20. Մուշեղեան Կարապետ, Երևանեցի.
21. Մուրասոն Կարապետ, Եւպատորիացի.
22. Մսերեան Խաչիկ, Հնչեշտացի.
23. Նահնազարեան Մարգար, Ագուլցի.
24. Զենոնով Յակոր, Նոր Նախիջևանեցի.
25. Զէմբէրճեան Յովիաննէս, Թէոդոսիացի.
26. Պոյտինան Թօրոս, Պաղէսարայցի.
27. Զալայեան Նիկոլայոս, Երևանեցի.
28. Սագինեան Դազարոս, Օրսագարցի.
29. Սամեռնեան Ասուտածառուր, Աշուարակեցի.
30. Սեմերեան Յովիաննէս, Ագուլցի.
31. Սուլաշեան Նիկոլայոս, Թէոդոսիացի.
32. Սուլաշեան Պետրոս, Թէոդոսիացի.
33. Տիրացունեան Մերոն, Հին Խրիմեցի.
34. Քաղանդարեան Բաղտասար, Ագուլցի.
35. Քաղանդարեան Սարգիս, Ագուլցի.

ԱՐԱՋԻՆ ԳԱՍՏԱՐԱԾ.

1. Ալաճալեան Մարկոս, Նոր Նախիջևանեցի.
2. Ալենանագեան Վրթաննէս, Թէոդոսիացի.
3. Առուածարեան Յովիաննէս, Ագքիրմանցի.
4. Արութեան Սիմէն, Մելիթովոլեցի.
5. Աւագեան Մկրտիչ, Հնչեշտացի.
6. Բորով Կարապետ, Հին Խրիմեցի.
7. Երամեան Եղուարդոս, Կոստանդնուպոլսեցի.
8. Էրիկեան Յովիաննէս, Օտևասացի.
9. Թէրզեան Գրիգոր, Ամասիացի.
10. Թոփաւեան Կարապետ, Սեւաստովովոլեցի.
11. Խազարեան Յարուս, Խարասուցի.
12. Խանճեան Գէորգ, Սիմֆերովոլեցի.
13. Խաչատրեան Յակոր, Նուխեցի.
14. Խաջոյեան Ֆիքրան, Կոստանդնուպոլսեցի.
15. Խարիսեան Մկրտիչ, Սիմֆերովոլեցի.
16. Խոճապարսեան Կարապետ, Մելիթովոլեցի.
17. Խուլեան Կարապետ, Տիխիսեցի.
18. Հախնազարեան Սարգիս, Ագուլցի.
19. Մարկուսան Մկրտիչ, Հնչեշտացի.
20. Մելքոնան Սարգիս, Նոր Նախիջևանեցի.
21. Մելքոնան Սարգար, Նոր Նախիջևանեցի.
22. Մելինեան Յովիաննէս, Բ, Խարասուցի.
23. Մուքիսան Յովիաննէս, Օրսագարցի.
24. Վրզիրզեան Համբարձում, Զավթըցի.
25. Տաւուտեան Աւետիք, Խարասուցի.
26. Տաւուտեան Յակոր, Խարասուցի.
27. Փախալեան Սիմէն, Նոր Նախիջևանեցի.

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԱՍՏԱՐԱԾ.

1. Աղապալեան Մկրտիչ, Նոր Նախիջևանեցի.
2. Գալէմբարեան Գրիգոր, Տրավոգնցի.
3. Եսպահարեան Մկրտիչ, Հին Խրիմեցի.
4. Խերքեան Կարապետ, Խարասուցի.
5. Խուպեան Աղէքսանդր, Տիխիսեցի.
6. Մերմենեան Մերմեն, Խարասուցի.
7. Ճննանեան Մկրտիչ, Օրսագարցի.
8. Մազմանեան Մկրտիչ, Խարասուցի.
9. Մամիկոնեան Սիմէն, Սիմֆերովոլեցի.
10. Մանտրամեն Կարապետ, Օրսագարցի.
11. Մարտարեան Գասպար, Օրսագարցի.
12. Մուրատեան Յովիչի, Շամշատինեցի.
13. Նաւասարդեան Փիլիպոս, Վաղարշապատեցի.
14. Շիշիկեան Մանուէլ, Թէոդոսիացի.
15. Ռուկրչեսեան Կարապետ, Նոր Նախիջևանեցի.
16. Զէմբէրճեան Գէորգ, Թէոդոսիացի.
17. Զէմբէրճեան Սարգիս, Թէոդոսիացի.
18. Պարիստարեան Ստեփանոս, Գրիգորովոլսեցի.
19. Պիշոյեան Մարտիրոս, Նոր Նախիջևանեցի.
20. Սաղիմեան Պետրոս, Նոր Նախիջևանեցի.
21. Սարգսեան Մարգար, Նոր Նախիջևանեցի.
22. Մելինեան Յովիաննէս, Բ, Խարասուցի.
23. Մուքիսան Յովիաննէս, Օրսագարցի.
24. Վրզիրզեան Համբարձում, Զավթըցի.
25. Տաւուտեան Աւետիք, Խարասուցի.
26. Տաւուտեան Յակոր, Խարասուցի.
27. Փախալեան Սիմէն, Նոր Նախիջևանեցի.

ԵՐՐՈՐԴ ԳԱՍՏԱՐԱԾ.

1. Ակնանճեան Կոստանդին, Թէոդոսիացի.
2. Ալթընթոփիւն Գրիգոր, Թէոդոսիացի.
3. Երէցիովուսնեան Կարապետ, Ագքիրմանցի.
4. Թաթարիկեան Գրիգոր, Օտևասացի.
5. Էկմանով Աղէքսանդր, Սիմֆերովոլեցի.
6. Ճննանիկեան Պետրոս, Մելիթովոլեցի.
7. Պաղտիկեան Քրիստոսուր, Ապիթունացի.
8. Պասիեան Մանուէլ, Խարասուցի.
9. Պասիեան Ստեփանոս, Նոր Նախիջևանեցի.
10. Պոյտաէկեան Գրիգոր, Թէոդոսիացի.
11. Ստեփանոսւսեան Գերոր, Նոր Նախիջևանեցի.

ՉՈՐՐՈՐԴ ԳԱՍՏԱՐԱԾ.

1. Ալինանագեան Պետրոս, Կոստանդնուպոլսեցի.
2. Ալթոնճեան Գարբիէլ, Թէոդոսիացի.
3. Եղիազարեան Բարսեղ, Երևանեցի.
4. Մագբերտ Ներսէս, Թէոդոսիացի.
5. Մարտիրեան Սարգիս, Ագքիրմանցի.
6. Մկրտչեան Մկրտիչ, Սիմֆերովոլեցի.
7. Նորիկեան Մկրտիչ, Կոստանդնուպոլսեցի.
8. Պալատինան Դաւիթ, Պոթուշանեցի.
9. Մելինեան Յովիաննէս Ա, Խարասուցի.
10. Ստեփանոսւսեան Գերոր, Նոր Նախիջևանեցի.
11. Տաւուտեան Յակոր, Խարասուցի.

Թիւ աշակերտացն է 130. ի 15 Դեկտեմբերի 1860: